

Н. О. Козачук, Т. В. Качинська, Т. В. Федотова, Л. І. Гошко
Психофізіологічні особливості прояву креативності студентів

Кафедра фізіології людини і тварин
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

У 752 студентів (460 осіб жіночої статі і 292 особи чоловічої статі) віком 18-21 року досліджувався рівень образної (тест Торренса) і вербальної креативності (тест Гілфорда) та їх взаємозв'язок з продуктивністю виконання завдання дивергентного типу, рівнем невербального інтелекту, когнітивними стилями («полезалежність-полenezалежність», «ригідний-гнучкий пізнавальний контроль», «вузький-широкий діапазон еквівалентності», «імпульсивність-рефлексивність») та індивідуальною частотою альфа-ритму електроенцефалограми.

Встановлено, що серед досліджуваного контингенту переважали особи з низькими показниками як образної (64,34%), так і вербальної (90,2%) креативності. Серед досліджуваних чоловічої статі відмічений більший відсоток висококреативних осіб, ніж серед досліджуваних жіночої статі. У дослідженій вибірці не було жодної особи з високим рівнем вербальної креативності.

Варто зазначити, що у малюнках, які необхідно було створити на основі заданих елементів у тесті Торренса, відображувався рід діяльності досліджуваних, тобто специфіка того факультету, на якому навчалися студенти. Наприклад, студенти-біологи малювали клітини, спіраль ДНК і т.п.; студенти педагогічного інституту – дитячі іграшки; студенти інституту фізичної культури і здоров'я – гантелі, штанги, велосипедистів і т.д.

У чоловіків виявлений статистично достовірний позитивний кореляційний зв'язок між показниками образної і вербальної креативності, рівнем образної креативності і продуктивністю виконання завдання дивергентного типу. У жінок такий зв'язок встановлений між продуктивністю виконання завдання дивергентного типу та показниками вербальної креативності.

Для досліджуваних обох статей характерний статистично достовірний позитивний кореляційний зв'язок між рівнем невербального інтелекту та показниками образної та вербальної креативності. Також було встановлено, що чим менше виражена полезалежність, тим вищий рівень вербальної і образної креативності як у чоловіків, так і в жінок.

Решта порівнюваних показників виявилися не пов'язаними між собою. Найнижчі коефіцієнти кореляції відмічені між показниками креативності (вербальної і образної) та індивідуальною частотою альфа-ритму.